

[Grethe Philip]

tale om, at andre kan lægge et pres på hende. Jeg synes, det næsten er alvorligere med det pres, hun kan føle over for sig selv, og de mange vanskelige overvejelser, hun kan have, både når hun står i situationen og senere, når døden er indtruffet, og i mange år derefter, hvor hun må overveje: gjorde jeg det rigtige?

Det er også spørgsmålet, om den ordning, som her foreslås, er det rigtige for den døende. Det er jo muligt, at den nære pårørende er for optimistisk med hensyn til mulighederne for at have både psyke og fysik til at stå denne tid igennem, og det er jo også muligt, at den døende i virkeligheden er bedst tjent med at komme under egentlig kyndig pleje i den allersidste tid.

Jeg vil da gerne her tilføje, ligesom jeg i øvrigt sagde det ved det foregående forslag, vi drøftede, at jeg mener, man meget nøje bør overveje, om man ikke kan hjælpe familierne bedre, hvis de mener at kunne påtage sig denne plejeopgave, hjælpe dem med forskellige former for praktisk bistand. Vi har talt om hjemmehjælpere, vi har talt om hjemmesygeplejersker. Vi ved, at der er særlige problemer ved pasning om natten, i week-ender. Det synes jeg var noget, vi kunne tage op og se, om der ikke kunne gives hjemmene noget bedre støtte ad den vej.

Jeg mener, at det er rigtigt, at problemet er blevet rejst. Jeg er enig i, at vi bør se at komme væk fra, at døden for så mange er et tabu. Det er jo trods alt noget, alle mennesker skal igennem. Jeg tror også, at vi ved nogle drøftelser både her og på embedsmandsplan kunne komme frem til en større og bedre hjælp til mennesker, der er i den sidste livsfase.

Inge Krogh (KrF):

Da Randerslægen Jørgen Vinther begyndte at tale om, at det burde være muligt for døende at tilbringe deres sidste tid i vante omgivelser, vakte det megen interesse i dagspressen. Der er ikke tvivl om, at mange døende har ønske om at komme hjem eller i vante omgivelser, når de ikke mere skal behandles på sygehus. I Ugeskrift for Læger i en kommentar den 5. februar 1979 udtales, at Lægeforeningen varmt kan støtte dette initiativ.

Hvordan har mennesker det på et hospital, når deres lidelse ikke mere kan behandles? Det er, ligesom de glider ud af det sædvanli-

ge på hospitalet. De anbringes ofte på en geriatriisk afdeling, og det er som regel en meget gammel afdeling. Jeg kan udtale mig lidt om, hvordan det er, idet min mor er på en sådan afdeling efter et lårbensbrud. Hun var først indlagt på hospital og blev så overført dertil, fordi det tog for lang tid at træne hende op. Hun er ikke døende, så jeg ville altså ikke, selv om dette forslag var vedtaget, søge om orlov fra tinget.

Der er 7 mennesker på stuen, og min mors seng står op ad den væg, hvor der er 4 senge. Hun ligger i en af midtersengene, og det er sådan, at der mellem de to senge netop kan stå en stol, som hun sidder på. Hun har sit ben oppe på en høj skammel. Der står et bord foran hende, og det må jeg flytte, når jeg kommer, og så kan jeg altså ikke komme hende nærmere, end at jeg sidder i nogen afstand fra hende. Det er klart, at det ikke er nogen særlig god position, hvis vi skal være fortrolige med hinanden, og man kan tænke sig, at mange døende har lyst til virkelig at tale meget intimt med deres pårørende.

Det er rimeligt, at en slægtning, et barn, forældre, en niece, hvis de ønsker det og kan overkomme det, får orlov for at passe deres slægtning. Det skal, som det flere gange er nævnt, være frivilligt, og selvfølgelig må det først og fremmest være den døende, der selv ønsker det. Man tager det sidste håb fra mennesket, sagde socialministeren. Jeg må stille det spørgsmål: mon dog ikke en hel del ved, når det er ved at være slut?

Det er noget, der må en økonomisk kompensation til, og der er i forslaget foreslået udbetaling af dagpenge fra det offentlige. Det er klart, som det er nævnt af socialministeren og også af andre, at der må en forhandling til med arbejdsmarkedets parter, og det var i øvrigt også noget, der var omtalt i kommentaren i Ugeskrift for Læger.

Der er mennesker, der har udtalt, at det ikke er nødvendigt med en sådan lov, og at man sagtens kan få orlov, hvis man ønsker det. Det er i hvert fald ikke min erfaring. Der er også talt om, at man kan få midlertidig hjælp over bistandsloven, men det er noget, der er meget usikkert, og derfor bør man have det i fastere rammer.

Jeg ved, at socialministeren tidligere til pressen har udtalt, at det var et forslag, som kunne behandles af ældrekommisionen. Så vidt jeg forstod, har socialministeren trukket